

Շենտերյու Ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 сұлхи җу уйахён 5-мёшёнченпе тухать

68 (8029) №

Юн кун, 2012 сұлхи авән (сентябрь) уйахён 5-мёшё

Хакё ирёлкё

Районти халах сывлаҳёшён

Районти тёп больницян поликлиника уйрамне пырсан неврологи пүлёмё патёнче черет пысаккинех курма сук. Җакан сәлтәвё – кунта ёслекен Валериан Николаевич Васильев неврологла апа пулашакан Венера Дмитриевна Капустина медсестра (сән үкерчёкре) чирлисемпе ёслесине профилактика шайёнченех йёркеленинче. «Чиртен сыватма йывартарах пулсан унран асәрханма сәмәлтарахине кашни килекенпех сүтсе яватпәр. Җынсем пире аңланни ёсёмёрте сәмәлләх пулса тәрәтте. Җакан пётёмлетёвё, хәварах куратәр – пирён алакәмәр патёнче черет сукки», – терё ёсрен самантләха пушанна невролог.

Валериан Николаевичпа Венера Дмитриевна иккёшё те районти сывлаҳ хуралёнче 20-шер сұл ытла вай хураҗсё. Муркаш енри халах сывлаҳёшён тәрәшса вай хураканскерсем ёсне лайах пёлнипе халах хушшинче те хисепре. А. БЕЛОВ сән үкерчёкё.

Еҗ паттәрёсем

Ыттисемшён тёслёх

Район администрацийён пусләхён хушәвёпе ырма ял хушәләх предприятийёсенчи механизаторсем хушшинче конкурс ирттерекен комисси пётёмлетёвёпе кәҗалхи ырман иртне эрнинче ёҗ пётёмлетёвёпе «Путь Ильича» агрофирмаи Иван Владимирович ВАСИЛЬЕВ экипажё сёнтернё. Вёсем «АКРОС-530» комбайнна условлә единицапа 206,8 тонна тыра җапса тёшёлёнё. Экипаж 1000 тенкё уқсан премие тивёснё.

Иккёмёш ырапта А. Пихтерован хресчен (фермер) хушәләхёнчи Александр Васильевич МОРОЗОВ комбайнер экипажё. «Полесье-812» комбайнна ёслесе вёсем эрне хушшинче условлә единицапа 204,4 тонна тыра җапса илме мехел ситернё. Экипажа 800 тенкё премиа пама йышәннә.

Виҗсёмёш ырапа «Восток» хушәләхри Сергей Валериянович НАУМОВ экипажё тухнә. Вёсене «Енисей-1200» комбайнна условлә единицапа 201,3 тонна тыра җапса кёртнёшён 500 тенкё преми илме свидетельствопанә.

Чечекпе туслисем хёле хатёр

Агробизнес аталанәвён сүлёмемпе

Пёр ырапта силленсе тәракан предприятисем хушшинче сөнёлёхсемпе хёҗ-пашалланса тирпейлем ытамёнче малалла сулмакля утамсем тәвакансем те пур-ха пирён хушара. Вёсен ёсёпе тата мал туртамля аталанәвёпе паллашши ыттисене те сөнёлёхсем телёшпе хәюлларах пулма хистё тесе пуларамәр паян кун сути куракан рейд статийне. Вулакансем ырапсенче обществалла ыльәх-чёрлөх фермисене хёле хатёрлешине паллашма тухрө. Ку хутёнче терёслев серепине «Орино», «Восток», «Передовик», «Герой», «Свобода» хушәләхсөн фермисем лекрөс.

Халәх каларәшёнче вәрәм сұла тухсан тёл пулнә пёррёмёш сын сұл аңасла хёпе кәнттамләхне палартат тет. Хамәрән рейд ёс хёлё «Орино» хушәләхран пусланни те ку хутёнче ырыне ытларах тёл пулса палартрө. Асәннә хушәләхән Атапайёнчи әратлә

Районти пёрлешүллё хушәләхсенче

Кашни сехетпе уса курса

Авән уйахён 4-мёшё тёлне сёр ёсөнөсөм тёл вайсене ырмапа, сёр улми кәларса пуларса кёртес, кёр аки сителёклё акса хәварас ёсене явәстарнә. Ёнерхи кун тёлне ырмапа районёпе 9209 гектар (70 процент) сичне пурнәсланә. «Орино», «Восток», «ДаАн», «ВаСем», «Агросоюз «Картофель» кооперативсемпе А. Пихтерован хресчен (фермер) хушәләхёсенче ырма вёслөнө.

Асәннә кун тёлне районти «иккёмёш сәкәр» кәларас

ёҗ пуланнә. Ильич яч. хис., «Агросоюз «Картофель», «ВаСем», «ДаАн» хушәләхсем пурё 13 гектар сёр улми кәларнә. «Иккёмёш сәкәр» лаптәкөсем вара районти 1000 гектара хән.

Районти терлө харпәрләх формиллө хушәләхсем сәк куна 2015 гектар (38 процент) кёрхи культурәсем акса хәварнә. Ку ёсё «Восток» ял хушәләх производство кооперативё вёслөнө. Мулкачкәссемпе Терөсөн кёртрисем 130 гектар йышәнаҗсө.

пәру тата сысна фермисенче пулсан, Патаккасинчи сёт комплексёнчи тата Ориинти сысна ферминчи ёс хёлле паллашсан эфир хамәрән сұл сичне йывәрләхран хәраман, ёсчен те малашләха пәхахан сынсене тёл пултәмәр. Чун савәнчө, нумай хушәләхри курәмлә ситменлөхсем хушшинче пёр пёлёт айёнчөх Атапайсемпе Ориинсем тата Патаккассем мал туртамля ёслени ала усмасан үсөм сүлө никамшән та айккинелле пулманнине кәтартрө.

Ыльәх-чёрлөх отраслөн аталанәвё – кашни хушәләх экономикинех тереклетмелли сұл-йёр. Җакна «Орино» ял хушәләх производство кооперативён ертүси Юрий Шишюкин аңланни апа ирлесөх сёт комплексёнче тёл пул-

ниех сирөплетрө.

– Ёсө эпё ытларах кунсенче фермәран пуслатәп. Нумай чухне хаксен политик пире тивёҗтерсөх каймасть пулсан та йывәрләхсем умёнче ала усман малашләх пирки ёмётленме те кирлө маррине пирён ёсөнсем аңланасҗө. Сапла вара фермәсенче ёслекен кашни доярка, пәру пәхақан, мәйракалла шултра ыльәх самәртакан, сысна ёрчетекен хайсен ёсөне явапләха туйса пурнәсләт. Сапла пулсан сөҗ аталану хумё сичне юласса аңланасҗө вёсем, – Патаккасинчи сёт комплексёнчи ёне сәвакансем сине пәхса шәкәл-шәкәл каласрө Юрий Николаевич. Малалла пәхақан ертүсөн сәмахёсем.

(Вёсё 3-мёш стр.)

Республикара

Ылтән сөнсе илнө

Иртнө юн кунранпа Лондонра 14 Паралимпиада пырать. Инвалидсен спорчө сұлран сұл аталанса пынәран халхы амартусене 164 сёр-шыври 4200 спортсмен хушәнанть.

Раҗсөй чысне 183 спортсмен хутёлет. Вёсен шутөнче пирён ентеш Елена Иванова. Пултаруллә сәмәл атлет пёлтөр төнче чемпионки пулнә. Кәҗал сұлла Раҗсөй чемпионатёнче 100 тата 200 метрсене чупассиле пёррёмёш ырапсенө йышәннә.

Паралимпиадәра 200 метра чупса Елена Иванова ылтән медаль сөнсе илнө.

Пысак ситёнүпе чемпионкәна ЧР Пусләхө Михаил Игнатёв саламланә.

Дзюдо – вайлисен спорчө

Сентябрөн 2-мёшөнче ЧР Пусләхө Михаил Игнатёв Раҗсөйри дзюдо федерацийён асла канашён ертүсипе Аркадий Ротенбергпа тёл пулнә.

Михаил Игнатёв республикара физкультурәпа спорта аталантарассиле нумай ёҗ тунине палартнә. Шупашкарпа Сөнө Шупашкарта сәмәл атлетика, маунтинбайк, ухәран пересси, йёлтөр тата биатлон спорчөсен центрөсем сөкленөсҗө. Кашни районти физкультурәпа спорт комплексем хута янә. Паян республикара пурәнакансен 29 процентө спортпа туслә. Малашләха сәк цифрәна 40 процента ситермелле. Самбо тата дзюдо спорчөсене 1500 хән спортсмен кәмәлләт. Михаил Игнатёв дзюдо спортне аңасла аталантарма ку енёле республика валли аста тренерсем хатёрлеме пулашма ыйтнә. Хәна унән ыйтәвне тивёҗтерме шантарнә.

Иыхрав

Черетлө лару пулать

Депутатсен районти Пухәвён ертүсин 2012 сұлхи августан 31-мёшөнчи 25 № хушәвөпе черетлө 21-мёш ларәва сентябрөн 6-мёшөнче 10 сехетре райадминистрацин ларусен залөнче пухма йышәннә.

Кун йёркине сәк ыйтусене сөннө:

- район уставне улшәнүсем кёртессе сичнен,
- ял тәрәхөсем хушшинче трансфертсене пайламалли методикапа расчөтсем сичнен,
- района паракан дотацин пёр пайне уйрам сичсен тупәшөнчен илекен налупка уләштарасси сичнен,
- райадминистрацин финанс пайё сичнен калакан положение улшәнүсем кёртессе сичнен,
- районти бюджет право хушәнавёсене йёркелессе сичнен калакан положение сирөплетессе сичнен,
- районти муниципаллә пулрәха 2012 сұлхи 4 кварталта приватизациемелли прогноз планё сичнен,
- райадминистрацин структурине улшәнүсем кёртессе сичнен тата ытти ыйтусем.

Стефан епископ служба ирттерет

Муркашри чиркү настоятелё Федор атте пёлтернё тәрәх сентябрөн 8-мёшөнче Турә Амәшён Владимирски турәшён Муркашри чиркөвөн престол уявё ирттет. Уява Шупашкар тата Чаваш Ен епархийёнчи Стефан епископ ертсе пырать. Владыкәна ситес шәмат кун ирхи 8 сехетре кёртсе илетпөр. Вәл Муркашри чиркүре служба ирттерет. Турән ыраләхөпе тата тивлөчөпе пуян службәна ситме васкәр, күршөпүскисене калама ан манәр.

Саламлатпәр

Хаклә сүннәмәра, юратнә аннене, кукамая, асаннене, кинене, инкене – Ятман ялөнче пурәнакан Анна Федорова СКВОРЦОВАНА 75 сұл тултарнә ятпа чи ашә сәмахсемпе саламлатпәр. Сирөп сывләх, вәрәм кун-сұл сунатпәр. Пурән эсө сёр сұл савәнса, пурнәс телейне туйса. Пурән сәк сёр сұл савәнса, пире юратса. Сөтелү сәкәр-тавартан ан татәлтәр, пур тавансемпе пёрле савәнса пурәнмалла пултәр. Эфир санпа мухтанатпәр, эсө пурришён савәнатпәр.

Саламлаканөсем: ывалёсем, хөрөсем, кинөсем, кёрүшө, мәнүкөсем, Мальшевсемпе Ефимовсен сөмийсем.

Хакләран та хаклә, юратнәран та юратнә мәшәрәма, аттене, асаттене, хәтана, таванәма – Кашмаш ялөнче пурәнакан Иван Кузьмич ДЕМЬЯНОВА 60 сұлхи юбилей ячөпе чи ашә сәмахсемпе саламлатпәр. Юман пек сирөп сывләх, юхан шыв пек вәрәм кун-сұл, сәл куҗ пек тапса тәракан вай-хал, иксёлми телей сунатпәр. Эсө пурри пирөншён телей, савәнәҗ. Пурән эсө сёр сұл савәнса, пире юратса. Сөтелү сәкәр-тавартан ан татәлтәр, пур тавансемпе пёрле савәнса пурәнмалла пултәр. Эфир санпа мухтанатпәр, эсө пурришён савәнатпәр.

Саламлаканөсем: мәшәрә, 2 ывалёпе хөрө, кинөсем, 4 мәнүкө, хәти-тәхләчисем тата мён пур таванө.

